

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישיית פרשת תצוה תשפ"ב לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף רע"ז

האידינא לאו שמו אחד, אמר רב נחמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא, העולם הזה נכתב ביו"ד ה"א ונקרא באל"ף דל"ת, אבל לעולם הבא כולו אחד, נכתב ביו"ד ה"א ונקרא ביו"ד ה"א ע"ש. והנה הקודש הקדשים שבבית המקדש, אשר שם השכינה שורה, זהו מכון נגד העולם הבא, אשר כל אדם לא יהיה באהל מועד (ויקרא טו-יז), ואין שם גדרי טבע העולם הזה, ומקום הארון אינו מן המדה (מגילה י:), ואם כן שם ה' אחד ושמו אחד, נכתב ביו"ד ה"א ונקרא ביו"ד ה"א, ואין שם ההעלמה של שם אדני. ולכן כאשר הכהן הגדול היה משמש בעזרה בחוץ, מקום עולם הזה, היה נצרך לשמונה בגדים, זה שמי לעלם [חסר ו' לשון העלמה], וזה זכרי לדור דור (שמות ג-טו) [קריאה ולא העלמה], ולבש בגדיו נגד שם הוי"ה בגדי לבן, וכנגד שם אדני בגדי זהב, אבל בבואו אל הקודש פנימה, בקדשי קדשים היא בחינת עולם הבא, ואין שם רק גילוי שם הוי"ה לבד, ה' אחד ושמו אחד, על כן לבש רק ארבעה בגדי לבן.

*

ונבאר הדברים ביתר ביאור, הנה מצינו בתורה, אחר שחטא אדם הראשון בחטא אכילת עץ הדעת, כתיב (בראשית ג-ט) ויקרא ה' אלקים אל האדם ויאמר לו איכה, ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא כי עירום אנכי ואחבא. וברש"י (ז-י) מצוה אחת היתה בידו ונתערטל ממנו. ואחר שנתקלל מה' על מעשיו, כתיב (ג-כא) ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. ואיתא בזה"ק (פ' בא לט:) שהכתוב משמיענו שלא הניח ה' לפנייהם הכתנות והם לבשו אותם מעצמם, אלא הקב"ה הלביש אותם. וזה לשונו ואי סלקא דעתך דאינון אתלבשו מגרמיהון בהו, תא חזי כתיב וילבישם, דקודשא בריך הוא אלביש לון, זכאה חולקוהו ע"כ. הנה הראה ה' לאדם גם אחר החטא חיבה יתירה, לעשות לו כביכול בעצמו כתנות עור, ולא עוד אלא שהוא עצמו כביכול הלבישם.

והענין הוא כי אמרו חז"ל (סנהדרין קז:) לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, והיינו שגם בשעה שיש

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת (כח-ב). וברמב"ן פירש שיהיה נכבד ומפואר במלבושים נכבדים ומפוארים, כמו שאמר הכתוב כחתן יכהן פאר (ישעיה סא-ג), כי אלה הבגדים לבושי מלכות הן וכו', והלבישו כבן מלכי קדם ע"ש. ובספורנו פירש, לכבוד, לכבוד הא-ל יתברך בהיותם בגדי קודש לעבודתו ע"ש.

ונראה עוד בהקדם לבאר הענין שצוה ה' להכהן גדול ללבוש שמונה בגדים, ארבעה לבן וארבעה זהב, ובבואו אל הקודש ביום הכיפורים לבש רק ארבעה בגדי לבן, וחז"ל (ראש השנה כו.) אמרו שבשמונה הבגדים יש זהב, ואין קטיגור נעשה סניגור, ולכן משמש רק בארבעה ככהן הדיוט שכולן של בוץ ע"ש. גם להבין למה לא לבש הכהן ציצית בשעת עבודתו, דהלא מבואר בשלחן ערוך (או"ח סימן כד-א) שהגם שאם אין אדם לובש טלית בת ארבע כנפות אינו חייב בציצית, טוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן בכל יום, כדי שיזכור המצות בכל רגע, כדכתיב (במדבר טו-לט) וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ע"ש. ולמה לא אמרה תורה להכהן ללבוש ציצית.

ונראה דאיתא בתיקוני זוהר (הקדמה ג:) כי ארבעה בגדי לבן ירמזו אל ארבע אותיות של שם הוי"ה ב"ה, וארבעה בגדי זהב ירמזו אל ארבע אותיות של שם אדני ע"ש. (הובא באור החיים הק' כאן.) והכוונה בזה, כי בגדי אהרן נעשו לקדשו לכהנו לי (יח-ג), שהבגדי קודש האירו מקדושתם לתוך הכהנים להתעלות ולהתקדש מקדושת הבגדים. וכיון שהבגדים הללו שורשם משם הוי"ה ב"ה, על כן האירו בכהנים שם ה' ב"ה, להיות שויתיה ה' לנגדי תמיד, להיות לנגד עיניו תמיד לפני מי הוא עומד. ולכן לא הוצרך הכהן ללבוש ציצית, שבראייתו יזכור לקיים מצות ה', דבגדי כהונה עדיפא מיניה, שמאיר את ה' עצמו בנפשו של הכהן, לקיים דע לפני מי אתה עומד, ואין מן הצורך עוד להלביש גם בגד ציצית.

והנה בגמרא (פסחים ג.) אמרו, והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (זכריה יד-ט), אטו

לשעתו 'לכסות בו הארון וכליו'. דהנה התחש בימי משה היה משמש לא רק לכיסוי הארון וכלי המשכן, אלא בעיקר עבור יריעות המשכן, כדכתיב בפרשת תרומה (כו-יד) ועשית מכסה לאהל עורות אילים מאדמים ומכסה עורות תחשים מלמעלה. וכתב עוד דבספר מתת-יה [להר"מ שטראשון ז"ל] על המדרש רבה כתב להעיר על דברי הרבינו בחיי, שכבר נמצא כן בדברי רז"ל, כמו שכתוב בבראשית רבה (כ"ב) כתנות עור, רבי שמעון בן לקיש אמר גלאקסינון. ובירושלמי (שבת ג-ג) ובמדרש (קהלת רבה א-ט) אמרו, עורות תחשים מה הן וכו' גלאקסינון (כצ"ל) ע"ש.

ונראה בביאור הענין שעשה לו ה' כתנות עור תחש דייקא, דהנה מבואר ברש"י (שמות כה-ה) ועורות תחשים, מין חיה, ולא היתה אלא לשעה, והרבה גוונים היו לה, לכך מתרגם ססגונא, ששש ומתפאר בגווינין שלו (שבת כח.) ע"כ. וכבר ביארנו בזה, כי כל מה שהיה במשכן, היה בא ללמד את האדם כיצד יש לבנות את עצמו להיות בית ראוי להשראת השכינה, על דרך ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה-ח), בתוך כל אחד ואחד מישראל. ולכל אחד יש תפקיד מיוחד בעולם מה מוטל עליו לתקן, וגווננו של זה אינו כגווננו של זה, יש שתפקידים יותר בתורה, ויש בעבודה, ויש בגמילות חסדים, וכל אחד צריך להיות שמח בחלקו שהנחיל לו ה', עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה (תהלים ק-ג), ואם כי מן הראוי שיהא לב האדם שבור ונכנע ממצבו בעבודת קונו, שלא יצא ידי חובתו, מכל מקום בשעת עבודתו צריך להיות בשמחה, ולקיים (דברי הימים ב יז-ו) ויגבה לבו בדרכי ה'. ועל כן נברא התחש לפי שעה בהקמת המשכן, כי התחש היא בעל חי שמח, שש בגווינין שלו, וכמו כן צריך להיות האדם בשעה שבונה עצמו להיות כלי מוכשר להשראת השכינה.

וכעת נראה להוסיף, כי עדיין היה מקום לומר, שהן אמת שצריך להיות שש ושמח בתפקידו ובגווינים שלו, היינו רק קודם שיחטא, ובונה מקדש לה', אז לבנייתו צריך להיות לו המדה של עורות תחשים, אבל אחר שהחריב כבר מקדשו, שחטא ונפגם, אין לו תקומה עוד. על כן הראה ה' שגם אחר שנתפרק המשכן, והוצרכו לטלטל כלי המשכן ממקומה, היה החיוב לכסות כל הכלים, הארון והשלחן והמנורה והמזבח, בכיסוי עור תחש, להורות שלא יתייאש האדם לעולם, וגם אחר שנתפרק המשכן שלו לא אבד הודו, כי עדיין יכולים לתקן הכל, וגם אחר פירוק המשכן כיסו את הכלים בעור תחש, שגם אז יש לו להתלבש במדה זו, להיות שש ומתפאר בגווינין שלו, כי לעולם לא מאוחר, וביד האדם מונח תיקונו.

ולכן אדם הראשון אחר שחטא ונתערטל, והיה לבו נשבר לשברי שברים, שקלקל עולמו של הקב"ה לערב טוב ברע, וגרם מיתה לכל באי עולם, והיה עומד ביאוש ואבדון ממעשיו, אמר לו ה', עדיין יש לפניך לחיות עוד קרוב לאלף שנים, זמן רב לתיקון המעשים, ולהתעלות עוד ביתר

להוכיח אדם על מעשיו הרעים, צריך להראות לו קירוב מצד אחר, ולא עוד אלא שתהיה מדת הקירוב גדולה ממדת הריחוק, כדוגמת יד ימין, החזקה יותר מצד שמאל. וכתוב בספר אמרות טהורות (פ' עקב), פעם אחת כאשר שוחחתי עם כ"ק מו"ח [הרה"ק מסקווער] צוק"ל בענין חינוך הבחורים, חקר אותי לדעת אם מזדמן לי לפעמים שהנני רואה צורך לומר דברי תוכחה לבחור. בתוך הדברים שאל אותי כמה זמן לוקח הפסק, והשבתי לו כמו חצי דקה ולכל היותר דקה. נענה כ"ק מו"ח צוק"ל ואמר לי, אם לא הקדמת להקדיש זמן כחצי שעה באותו יום או למחרתו לפייסו ולעודדו, אל תתחיל לומר לו שום דברי תוכחה ע"כ.

וזה לימד אותנו ה', אחר שהוכיח את אדם הראשון על מעשיו. ושאל אותו איכה, תתבונן היכן אתה עומד, נפלת מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, לבלבל כל העולם כולו טוב ברע, ולהביא מיתה לעולם, ומסר לו ולאשתו העונש על מעשיהם, אחר זה הראה להם ה' חיבה יתירה לקרבם בקירבה נפלאה, לעשות להם כתנות עור, ולא עוד אלא שהלביש אותם בעצמו כביכול.

*

והנה בתרגום יונתן (שם) כתוב, שהכתנות עור נעשו מן העור שהפשיט מן הנחש ומזה עשה הקב"ה כתנות כבוד לאדם ע"ש. ומקורו בפרקי דרבי אליעזר (פרק ט). והענין נראה כי אדם הראשון יציר כפיו של הקב"ה היה לבו נשבר לשברי שברים, על מה שבא לידו, לחטוא נגד ה', ולהרוס העולם שברא ה' על תכונתו, תיכף כמה שעות אחר בריאתו, עד שהתענה על חטא זה ק"ל שנה שיתכפר מה שחטא (עירובין יח:), ולא מצא לעצמו מקום בעולם. אמנם ה' קירבו אחר כך, והראה לו שיש עדיין תיקון לכל אדם להתקרב לה' שנית בתשובה שלימה. ולא עוד אלא שאם זוכה לשוב מאהבה, אז זדונות נעשו לו זכויות (יומא טו.), שהחטא עצמו מתהפך למצוה. ועל כן כאשר ראה אדם את עצמו ערום מבגדיו שנתערטל ממצות ה' אשר צוהו, הראה לו ה' שיוכל עוד לתקן ולהלביש עצמו, ועשה לו כתנות עור והלבישו. ולא רק שיתכן שיתלבש במצות אחרות שיעשה, אלא מאותו נחש עצמו שפיתה אותו וגרם לו חטאו, מעור ההוא עצמו יוכל להתלבש עוד, כי בתשובה מאהבה עצם החטא מתהפך לו לזכות.

*

והנה ברבינו בחיי (שם) כתב, אולי היה העור הזה עור תחש שהיה בימי משה, נברא לשעתו לכבודם שיתכסו בו, והיה כעין אותו עור תחש שהיה בימי משה שנברא לשעתו לכסות בו הארון וכליו ונגנו אחר כך, והיו בו צבעים ומיני גוונים הרבה, וכמו שתרגם אונקלוס 'ססגונא' ששש בגווינין הרבה ע"ש. ובספר מגדים חדשים (פ' בראשית) דקדק במה שכתב שהתחש בימי משה נברא

האומות לרעה עולה לפני השם יתעלה. ולזה נאמר (שמות כח-ל) ונשא אהרן את שמותם לזכרון, להיות כי המצות שישראל מקיימין נזכרים על ידי אלו הבגדים ע"כ.

והענין שהלביש ה' את אדם הראשון שמונה בגדים נגד השמונה מצות, הלא עבר אדם על ציווי ה' של עץ הדעת ונתערטל ממצוה זו, ואיך הלבישו בבגדי פאר על כל השמונה מצות, הלא חסר ממנו אחת. ולכן כתב דאחר שחטא ועשה תשובה מאהבה, נתעלה גם חטא הזה לזכות, ושפיר היה ראוי ללבוש כל השמונה בגדים, אשר כל בגד מכוון נגד מצוה אחת.

ומענה יש לומר דבגד הכתונת היא מכוון נגד המצוה של מכל עץ הגן אכל תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו (ב-יז). והוא על פי מה שאמרו חז"ל (זבחים פח:) אמר רב ענני בר ששון למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה [בצו את אהרן, זאת תורת העולה, והדר קח את אהרן ואת הבגדים], לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין. כתונת מכפרת על שפיכות דם, שנאמר (בראשית לו-לא) וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתונת בדם [רמוז הוא לעתיד שיכפר שפיכת דמים בכתונת, טבילה היינו כפרה] ע"כ. הרי שהכתונת מכפרת על שפיכות דמים. והלא בהציווי של עץ הדעת נגזרה מיתה לכל באי עולם, כי ביום אכלך ממנו מות תמות (ב-יז). ועל כן הכתונת מכוון כנגד מצוה זו, שמכפרת על שפיכות דמים.

והנה שאר שבעה בגדי כהונה, שמכוונים נגד השבע מצות שקיימם אדם הראשון בשלימות, לא היה נצרך שה' יעשהו בעבורו וילבישו, כי בבגדים אלו לא פגם מעולם. אבל הכתונת שזה מכוון כנגד מצוה שהחטיר לקיים, שאכל מעץ הדעת, ורק ידו של הקב"ה הפתוחה לקבל שבים הוא יודע ומכיר בתשובת האדם, שצריך שיעיד עליו יודע תעלומות, וידו פרוסה מתחת כנפי החיות לקבל שבים, שלא יקטרגו על זה (פסחים קיט.), על כן ה'כתונת' עור, הוצרך ה' לעשותם בעצמו ולהלבישו, ויעשם ה' כתונת עור וילבישם, שזהו לא ממעשי ידיו של אדם הראשון, אלא מתנת אלקים שקיבל תשובתו משלם, שיוכל להתעטר גם בלבוש זה כמו בשאר הלבושים של בגדי כהונה.

ונראה דזהו שאמרו במדרש (ב"ר כ"ב) בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב כתונת 'אור' ע"ש. דאיתא במדרש (ב"ר ג-ח) ויהי ערב ויהי בוקר (בראשית א-ה), ערב אלו מעשיהן של רשעים, בוקר אלו מעשיהן של צדיקים ע"כ. אמנם תיבת 'אור' כוללת בתוכה שתיים יחד, כי אור הוא תואר ליום, כמו שנאמר (שם) ויקרא אלקים לאור יום, והוא גם תואר ללילה, כמו שאמרו (פסחים ב.) אור לארבעה עשר בודקין את החמץ. וזהו תיבה שיש בה מעשיהן של רשעים, וגם יכולין לתאר בה מעשיהן של צדיקים. וזהו דוגמת תשובה מאהבה, שהחטא מעשה רשע מתהפך לזכות מעשה צדיקים. ומה שהלביש ה' לאדם כתונת עור, הרי

התפקידים שמוטל עליך, ואין מקום ליאוש. ועשה לו ה' כתונת עור של תחש והלבישו, להורות לו שגם במצב כזה צריך להתלבש במדה זו של תחש, להיות שש ומתפאר בגווינו שלו, כי עדיין יש בידו לתקן הכל, ובתשובה מאהבה יזכה עוד שזדונות נעשו לו זכיות. והראה לו שבעור תחש זו מכסים כלי המשכן גם אחר שנתפרק ונתבטל המשכן, שגם אז יש להיות שש ומתפאר בהעבודה החדשה שהטילו עליו, לתקן את מה שפגם מתחלה.

*

אמנם יש עוד פירוש להכתונת אור שהלבישו ה', שזה היה בגדי כהונה, וכמבואר בבעל הטורים, וילבישם, ב' במסורת, הכא, ואידך גבי אהרן וילבישם כתונת (ויקרא ח-ג), מלמד שעשה הקב"ה לאדם הראשון בגדי כהונה, שבהם היו עובדים הבכורות (ב"ר כ"ב). ושמונה תיבות יש בפסוק זה כנגד שמונה בגדי כהונה ע"כ. וכן הוא ברבינו בחיי שם. ומקורו מדברי המדרש (במדב"ר ד-ח) מתחלת ברייתו של עולם, אדם הראשון היה בכורו של עולם, וכיון שקירב קרבנו שנאמר (תהלים סט-לב) ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס, לבש בגדי כהונה גדולה, שנאמר ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתונת עור וילבישם ע"כ.

אך יש להבין הלא הכתונת היתה רק בגד אחת מהשמונה בגדי כהונה, ולמה עשה לו 'כתונת' עור דייקא. ונראה על פי מה שכתוב בתורת העולה להרמ"א (ח"ב פרק מב) בביאור השמונה בגדי כהונה של אדם הראשון, ואחר זה אצל הכהן גדול במשכן, כי השמונה בגדים הם נגד שמונה מצות שנצטוו האדם קודם שחטא, וחזר וקיים אותן, ונתלבש בהן לאחר שחטא ועשה תשובה כו'. ושמונה מצות אלו הן מה שנאמר (בראשית ב-טז) ויצו ה' אלקים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל וגו', שהפשט אמת, שצוהו שלא לאכול מעץ הדעת טוב ורע, ועוד נצטוו בו מצות בני נח, כמו שדרשו ז"ל במסכת סנהדרין (נז) ממקרא זה של ויצו אלקים וגו', והם עבודה זרה, וברכת השם, ודינין, וגילוי עריות, ושפיכת דמים, וגזל, ואבר מן החי. ועל פי זה יתבאר לך למה נקראו מצות אלו שבע מצות בני 'נח', ולא נקראו שבע מצות בני 'אדם', מאחר שאדם נצטוו בהן, כי האדם נצטוו בשמונה מצות, ולא נשארו לדורות אלא שבעה, ומאחר שלא היה אפשר לתלותן באדם, תלאן בנח שהוא היה האב הראשון אחר המבול.

וכתב שוב, וכמו כן הכהן גדול בבית ה' היה מלובש בשמונה בגדים אלו, כלומר להורות שמקיימים אלו השמונה מצות שנצטוו בהן אדם, ובזה עולה זכרון ישראל לטובה לפני השם יתעלה, כי כבר דרשו ז"ל (בבא קמא לח.) ראה ויתר גוים (חבוק ג-ז), ראה שבעה מצוות שנצטוו האומות ואין מקיימים אותן, עמד והתירן. ולזה לבש הכהן אלו הבגדים, להורות שישראל מקיימין אלו המצות שלא רצו האומות לקיימן, ועל ידי זה זכרון ישראל לטובה וזכרון

שלא פגם בהם, לא כן אחד מהם שבזה נכשל, במצות עץ הדעת, אבל למעלה החשיבו ה' כאילו קיימו, שזדונות נעשו לו כזכיות, כי לפניו יתברך גם זה נתקן בתשובתו של אדם, ונצטרפו יחד לשמונה.

*

והנה בתורת משה בפרשתנו (קג.) כתוב, דאיתא בסליחה של מוסף יום הכפורים (ד"ה אבל אנוחו) שהכתונת של כהן גדול היה כלאים, והוא תמוה שלא היה הכתונת אלא פשתן, כמו שנאמר ושבעת הכתונת שש (כח-לט). ושמעתי מהחכם רבי וואלף היידענהיים פירושו, על פי מה דאיתא ביו"ד (סימן ש סעיף ד בהג"ה) שאם אין יכול לפשוט בגד התחתון מבלי שיפשוט העליון תחלה, אם האחד צמר והשני פשתן, שאסור ללבשו משום כלאים, והוא מהירושלמי (כלאים ט-ד). ויען שהיה המעיל תכלת, ואי אפשר לפשוט הכתונת שהיה שש בלתי שיפשוט המעיל תחלה, וממילא הוה כלאים ודפ"ח. ובהערות (הנדמ"ח) דבחינושי חתם סופר (ביצה טו.) מבואר יותר, דהיו מחוברים ומדובקים על ידי חשב האפוד, וזה היה כלאים. אבל החושן ואפוד ואבנט היו קשים, שחוטן כפול שש, ולא היה בהם איסור כלאים רק בהכתונת, ועל זה אמרו (מנחות מג.) דאשתרי כלאים בבגדי כהונה ע"כ.

ולכאורה צריך ביאור למה באמת נצטוו ללבוש בגדי כהונה בדרך שיש בה איסור כלאים במקום אחר. ומה גם שהכלאים היה בהכתונת דייקא. ולפי מה שנתבאר יש לומר, כי בהיות שהכתונת היא נגד המצוה של איסור אכילת עץ הדעת, שנכשל בזה אדם הראשון, ובתשובתו אחר זה הפך אותה לזכות, דבתשובה מאהבה וזדונות נעשו זכיות. על כן היה בבגד הכתונת איסור כלאים, לרמוז שחטא העץ הדעת שעירב על ידי זה כל העולם טוב ברע, נתהפכה למצוה, להיות נעשה בזה עבודה לה' על ידי הכהן הגדול בבית ה'.

*

והיוצא לנו מזה, כי לבישת השמונה בגדים של הכהן גדול, היה להראות תפארתן של ישראל, שאדם הראשון נצטוה בשמונה מצות, אשר כל האומות העולם חייבים בהם ממצות בני נח, ואין הם מקיימין אותן, ראה ויתר גויים, ורק בני ישראל נזהרים בזה, וזה יעורר רחמי ה' עליהם להמשיך עבורם ברכות ה'. וזהו שאמר הכתוב ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת, היינו שהם מביעים כבודן ותפארתן של בני ישראל.

הכתונת היה לבוש שנתהווה ממעשה עבירה למעשה מצוה, על כן בתורתו של רבי מאיר היה כתוב כתונת 'אור', שמלבוש זה היתה דומיא דאור.

*

והנה השמונה בגדים של אהרן הכהן הם המשך מהבגדי כהונה של אדם הראשון, כמבואר בתורת העולה שם, ובש"ה הק' בפרשתנו (תורה אור אות א) שכל ענין המקדש נתייסד על סוד חידוש העולם, והמשכן היא כבריאת שמים וארץ וצבאיהם, וכמו שאמרו (ברכות נה.) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ, והמשכן היא תיקונו של עולם, ואהרן ובגדיו הם תיקון לאדם הראשון וכו' ע"ש. ונראה דזהו הענין שמצינו בפרשתנו (כט-ה) שנצטוה משה, ולקחת את הבגדים והלבשת את אהרן את הכתונת ואת מעיל וגו', והיינו שאהרן לא לבש אותם בעצמו אלא משה הלביש אותו. חוץ מן המכנסים שהם לכסות בשר ערוה, היה לובש עצמו בהצנע (רמב"ן כט-ט). ולכאורה הרי יכולים היו אהרן ובניו להלביש את עצמם. ולפי מה שנתבאר, שהיה בלבישה זו תיקון לאדם הראשון שהיה לבוש בהשמונה בגדים. והרי שם הלביש ה' את אדם הראשון הבגדי כהונה, חוץ מהמכנסים, דכתיב (שם ג-ז) ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות, על כן גם כאן צוה ה' למשה להלביש הכהנים, ולא שילבישו את עצמם, להיות דומה ללבישה הראשונה של בגדים אלו אצל אדם הראשון.

*

ובזה יש לבאר הענין, מה שביום הכיפורים כשנכנס אהרן הכהן לפני ולפנים להזאת הדם, כתיב (ויקרא יז-יח) והזה באצבעו על פני הכפורת קדמה, ולפני הכפורת יזה שבע פעמים, וברש"י אחת למעלה ושבע למטה (יומא נה.). ויש לומר כי הכהן גדול היה לבוש תמיד בשמונה בגדים, להורות לפני ה' על מעלתן של ישראל, שאומות העולם אינם מקיימין המצות שנצטוו, רק בני ישראל מקיימין אותם, ובזה יעלה זכרוניהם לטובה לפני ה'. אמנם ביום הכיפורים שאינו משמש בפנים בשמונה בגדים שהוא משמש בהן בחוץ, שיש בהן זהב, ואין קטיגור נעשה סניגור, ואם כן כשנכנס בפנים היה חסר לו העלאת זכותן של ישראל שהם שומרים מצות ה', ולא כאומות העולם שאינם מקיימין גם השבע מצות שלהן. על כן הזה בפנים 'שמונה' הזאות, שיש בזה גם כן המספר של השמונה מצות שנצטוה אדם. אך חילק אותם אחת למעלה ושבע למטה, כי השבע מצות קיימם אדם הראשון בשלימות

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' יואל באדאנסקי הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו למזל טוב	מוה"ר ר' אשר איידליס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואיו בתו למזל טוב	מוה"ר ר' יואל אורטנער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואיו בנו החתן אברהם מאיר ג"י למז"ם	מוה"ר ר' יושע דוד פליישער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואיו בנו החתן אפרים אהרן ג"י למז"ם
מוה"ר ר' יואל אברהם סאמעט הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב	מוה"ר ר' אליעזר זוסיא קיש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב	מוה"ר ר' אברהם הערש איינגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו למזל טוב	מוה"ר ר' יוסף באדאנסקי הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו למזל טוב